

# Tác động của nợ nước ngoài đến tăng trưởng kinh tế Việt Nam dựa trên mô hình VECM

Nguyễn Xuân Trường<sup>(1)</sup>

Ngày nhận bài: 24/01/2018 | Biên tập xong: 02/4/2018 | Duyệt đăng: 10/4/2018

**TÓM TẮT:** Bài viết phân tích tác động của nợ nước ngoài (NNN) đến tăng trưởng kinh tế (TTKT) và xác định ngưỡng NNN tại Việt Nam bằng mô hình VECM theo tiếp cận Johansen đối với giai đoạn 2000–2013 và dữ liệu thu thập theo quý, gồm 56 quan sát. Nghiên cứu đã tính được ngưỡng NNN của Việt Nam là 21,5 % GDP/quý và phát hiện, tồn tại mối quan hệ phi tuyến giữa NNN và TTKT. Đồng thời, NNN có tác động tích cực đến TTKT trong dài hạn. Trên cơ sở đó, nghiên cứu đưa ra một số gợi ý chính sách hướng đến việc đảm bảo tính bền vững của nợ.

**TỪ KHÓA:** ngưỡng nợ nước ngoài, tăng trưởng kinh tế, Việt Nam.

## 1. Giới thiệu

Mối quan hệ giữa NNN và TTKT là một chủ đề được đề cập tương đối phổ biến trong các tài liệu nghiên cứu kinh tế. Các lý thuyết tập trung giải thích mối quan hệ này dựa trên các mô hình kinh tế động của các nền kinh tế mở. Một mặt là vay NNN từ nguồn lực tiết kiệm bên ngoài để phát triển kinh tế. Điều này hợp lý với các nước đang phát triển sử dụng nguồn lực bên ngoài dồi dào và công nghệ hiện đại để rút ngắn thời gian phát triển với hy vọng tăng thu nhập cho người dân thoát nghèo và đuổi kịp các nước phát triển. Tuy nhiên, mặt khác, khi các quốc gia vay mượn nhiều từ bên ngoài sẽ dẫn đến sự tích tụ các khoản lãi phải trả ngày càng gia tăng dẫn đến giảm đầu tư và phúc lợi xã hội. Một câu hỏi đặt ra là việc gia tăng NNN có làm gia tăng TTKT hay ngược lại vì các nghĩa vụ nợ ngày càng tăng. Điều này thể hiện sự tồn tại điểm ngưỡng tối ưu về NNN. Nếu vượt qua ngưỡng nợ này, các quốc gia sẽ

đối mặt với sự gia tăng nợ có tác động tiêu cực đến tăng trưởng của nền kinh tế. Vì vậy, các quốc gia vay nợ cần phải quan tâm đến vấn đề ngưỡng nợ để sử dụng tối ưu nguồn lực nước ngoài trong quá trình phát triển kinh tế.

Việt Nam là một quốc gia đang phát triển nên cần nguồn vốn lớn để xây dựng cơ sở hạ tầng và đầu tư cho phát triển kinh tế. Giống như các nước đang phát triển khác, Việt Nam có thâm hụt ngân sách cao, tỷ lệ thu nhập, tiết kiệm và dự trữ ngoại hối thấp dẫn đến không đủ nguồn lực cho đầu tư phát triển. Vì vậy, nguồn vốn vay bên ngoài là một trong những nguồn lực quan trọng để bù đắp sự thiếu hụt vốn đầu tư cho phát triển đất nước, góp phần bắt kịp

<sup>(1)</sup> **Nguyễn Xuân Trường** - Trường Đại học Ngân hàng TP.HCM; 36 Tôn Thất Đạm, P. Nguyễn Thái Bình, Quận 1, TP. Hồ Chí Minh; **Email:** truongnx@buh.edu.vn.